

Contact blad

**Vrijwilligers-
hulp komt
van alle kanten**

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Joke Bos-Sinoo, Karel Greven, Sacha Jansen, Katinka Kersting, David van Lennep

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Katinka Kersting.
T 070 – 364 9920
E kersting@johanniter.nl

Fotografie

John Brussel fotografie, diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag
T 070 – 364 9920
F 070 – 356 1137
E info@johanniter.nl
W www.johanniter.nl
Bankrekening: NL38 ABNA 0258538147

Johanniter Nederland werkt mét mensen vóór mensen. Onze vrijwilligers zetten zich in voor diegenen die door ziekte, ouderdom, een beperking of sociaal isolement minder vanzelfsprekend kunnen meedoen in de samenleving. Wij nemen praktisch drempels weg, zorgen voor plezierige momenten en creëren een breed scala aan ontmoetingen. Hiermee verrijken wij het leven van alle betrokkenen. In onze visie moet hulp geven en hulp ontvangen vanzelfsprekend zijn.

Van de redactie

Beste lezer,

Wereld Aids dag, Dag van de Mantelzorg, Wereld Alzheimerdag, zo maar een paar dagen die door het jaar heen onze aandacht vragen voor onderwerpen waar we in het dagelijks leven niet zo bij stil staan. Begin januari publiceerde een landelijk dagblad een kalender met heel veel van die dagen. Ik noem er een paar: Wereldbrailledag (4 jan.), Herdenkingsdag van de Holocaust (27 jan.), Wereldkanker-dag (4 febr.), Wereldproefdierendag (24 apr.), Wereld ALS-dag (21 juni), International Plastic Bag Free day (3 juli), Internationale dag van de geweldloosheid (2 okt.), een willekeurige keuze uit de 285 op deze kalender vermelde dagen. Zij vragen om onze serieuze aandacht, maar er zijn ook dagen waarvan ik me afvraag wat daarvan nu de zin is: Chocolademoussedag (3 april), Dag van de slager (24 mei), Knuffel je kat-dag (4 juni), Internationale bierdag (2 aug.) Nationale krokettendag (9 okt.) enz.

Twee nog niet genoemde gedenkdagen springen er voor mij uit: de Doe Vriendelijk Dag (17 febr.) en de Nationale Complimentendag (1 mrt.). Waarom deze extra aandacht voor zoiets vanzelfsprekends? Zeggen wat je denkt kan toch ook iets aardigs zijn? Als kind werd mij al voorgehouden: vriendelijkheid kost niets! En die Complimentendag? Waardering is toch altijd welkom? Complimenteren hoeft niet, iemand groeten die je niet kent hoeft niet, een bedankje omdat je voorrang kreeg, hoeft niet..., maar gebeurt het, dan maakt het de dag wel een stuk leuker.

Vrijwilligers die zich inspinnen voor anderen, die minder vanzelfsprekend kunnen meedoen in de samenleving, hebben een SIRE actie 'Laten we wat meer naar elkaar omkijken' of een Complimentendag niet nodig. Zij weten: waardering voor je hulp krijgen is een verrijking voor het leven, van de ander en van jezelf. Daar is geen herdenkingsdag of actie voor nodig.

Met veel enthousiasme hebben wij dit *Contactblad* voor u gemaakt. We hopen dat u de artikelen over vrijwilligerswerk in en buiten de Johanniter organisatie zult waarderen en dat u wat heeft aan de tips en de suggesties voor een plezierig dagje uit. Wij doen ons best om elk *Contactblad* mooier en interessanter te maken dan het vorige. Wilt u ons op het spoor zetten van onderwerpen die u interesseren? kersting@johanniter.nl

JOKE BOS

Inhoudsopgave

Van Familiekerk naar Familiehuis

In hartje Rotterdam wordt een bijzondere plek voor bijzondere kinderen en jongeren gerealiseerd. De voormalige Heilige Familiekerk en de bijbehorende pastorie worden omgebouwd tot een kinderczorgcentrum dat uniek is in zijn soort.

De praktijk

Een luisterend oor, een gezellige middag, een mooie vakantie, een waardig levenseinde... Dat is wat Johanniter Nederland kan bieden dankzij de inzet van duizenden vrijwilligers. Het gaat bij ons niet om materiële zaken, maar om 'het er zijn voor een ander'. De waarde hiervan is niet in geld uit te drukken. Toch hebben we als organisatie geld nodig om dit alles mogelijk te maken.

Zorgstroom sluit aan bij Johanniter Nederland

Halverwege 2018 ging Johanniter Nederland een samenwerking aan met Zorgstroom, een Thuiszorgorganisatie die zorg biedt op Walcheren. Hiermee werden 400 vrijwilligers van Zorgstroom tevens Johanniter vrijwilliger. Wij heten hen van harte welkom en vertellen u graag wat meer over Zorgstroom.

En verder

6 Statushouders ontvangen diploma • 10 Gluren bij de burens • 13 Gedicht • 16 Te doen in • 18 Puzzel • 19 Nieuw: Onno van Brussel • 20 korte berichten • 23 Agenda, Spelden • 24 In contact met...

➤ Van Familiekerk naar Familiehuis

In hartje Rotterdam wordt een bijzondere plek voor bijzondere kinderen en jongeren gerealiseerd. De voormalige Heilige Familiekerk en de bijbehorende pastorie worden omgebouwd tot een kindzorgcentrum dat uniek is in zijn soort.

Ik heb afgesproken met Nicoline Cornelissen, zij is van oorsprong kinderverpleegkundige en nu projectleider voor alle zorgbestemmingen die in de Pastorie en Heilige Familiekerk worden ingericht. Nicoline is voor Johanniter Nederland geen onbekende, want ieder jaar gaat ze als vrijwilliger mee met één van de Johanniter vakantieweken. Vol enthousiasme leidt Nicoline me rond in de voormalige kerk en inmiddels prachtig verbouwde pastorie. Wat een project en wat een klus!

CityKids

Nicoline: 'De Familiekerk is een nieuwe locatie van CityKids, een Medische Kindzorg Instelling. Ik maak daar deel uit van het managementteam. CityKids biedt intensieve (verpleegkundige) zorg en behandeling aan kinderen en jongeren met een beperking. De visie van CityKids is om bijzondere kinderen en jongeren volop mee te laten doen in de maatschappij. Daarbij wordt vooral gekeken naar wat

het kind/de jongere wél kan en minder naar de beperkingen. Het stimuleren van de ontwikkeling op verschillende domeinen staat centraal. Ieder kind en iedere jongere moet mee kunnen doen, hoort erbij, moet zich waardevol kunnen voelen! CityKids heeft meerdere locaties in de regio's Groot Rijnmond en Haaglanden, maar deze wordt wel heel bijzonder. De kerk wordt omgebouwd tot een multifunctioneel kindzorgcentrum en in de pastorie komt een beschermde woonvorm. Een mooi, Rotterdams, innovatief en bijzonder herbestemmingsproject!'

Hoe het begon

De Heilige Familiekerk in Rotterdam Noord stond al sinds 2008 leeg en is in september 2016 in zijn geheel aangekocht ten behoeve van de Stichting voor het Behoud van de Heilige Familiekerk. Deze Stichting heeft tot doel het behoud van het gemeentelijk monument als cultureel historisch erfgoed en het financieel ondersteunen van de renovatie en exploitatie daarvan. De Stichting heeft een (culturele) ANBI status. Initiatiefnemers van dit ambitieuze project zijn Maritza Russel (directeur CityKids) en Bart Dura (mededirecteur Impact Vastgoed). Het project heeft als doel de kerk volledig te restaureren en herin te richten en haar sociale, maatschappelijke functie terug te geven.

Van Familiekerk naar Familiehuis

Nicoline: 'De locatie moet een echt Familiehuis worden waar kinderen met een chronische ziekte en kinderen met een intensieve verpleegkundige of palliatieve zorgvraag en hun families verzorgd, behandeld en begeleid worden. En dit in een kindvriendelijke omgeving door zeer betrokken artsen, kinderverpleegkundigen, zorgprofessionals en natuurlijk, vrijwilligers. Zo komt er een Verpleegkundig kinderdagverblijf, Kinderdagcentrum, Kinderzorg kliniek, Verpleegkundig kindzorg-huis (kinderhospice). Ook zullen de wijkbewoners hierbij intensief betrokken worden. De oude kapel wordt een multicultureel stiltecentrum, waar je iedere dag gewoon binnen kunt lopen. Op het gezonheidsplein kun je een kopje koffie komen drinken en een kijkje nemen in dit bijzondere gebouw. Ook kunnen er in de toekomst lezingen en concerten plaatsvinden. De verbouwing is nu in volle gang. Er wordt bijvoorbeeld een extra verdieping geplaatst, waarvoor er extra ramen in het dak moeten komen. In de zomer van 2020 wordt de Familiekerk opgeleverd. Er is nog heel wat werk te doen!'

De Pastorie

In de Pastorie, de parochiewoning die grenst aan de Familiekerk, wordt een woonvorm gerealiseerd voor elf jongens tussen de 16 en 25 jaar met een verstandelijk beperking en/of een autismespectrum stoornis. Er wordt 24-uurs begeleiding geboden. De jongeren wordt geleerd meer grip te krijgen op hun leven en hun beperking. Nicoline vertelt: 'Een essentieel onderdeel hierbij is dagbesteding of werk, dat is voor iedereen, dus ook voor hen belangrijk. De eerste maanden zal er een eigen dagbesteding in de buurt zijn om de jongens beter te leren kennen en af te tasten wat ze willen en kunnen en om te kijken hoeveel begeleiding daarvoor nodig is. Daarna worden sociaal ondernemers die 'klaar staan' in de buurt er langzaam aan bij betrokken en wordt bekeken of de jongere zich er thuis genoeg voelt om er dagbesteding te doen of er te gaan werken. Het gaat ondermeer om werken bij een fietsenmaker, in de ICT, koekjes inpakken, schoonmaken, meelopen met de conciërge van de naastgelegen school en kistjes vullen en wegbrengen bij de groenteboer. In april gaan de eerste jongens in de pastorie wonen.'

Vrijwilligers

Naast professionals zijn er ook al vrijwilligers betrokken bij deze verbouwings- en inrichtingsfase; in de jongenskamers hebben ze lampen opgehangen en bureautjes, kasten en bedden in elkaar gezet. Wanneer de Pastorie gaat 'draaien' zullen er ongeveer twintig vrijwilligers worden ingezet. De Familiekerk heeft plek voor wel honderd twintig vrijwilligers. Nicoline: 'Vrijwilligers zijn nodig en welkom! Door hun hulp en betrokkenheid is er zoveel meer mogelijk; meer aandacht voor de kinderen en jongeren en activiteiten kunnen eerder en beter georganiseerd worden als je kunt rekenen op een vaste groep vrijwilligers. Het team omarmt ze, ze worden gewaardeerd door de organisatie en ze kunnen echt veel van henzelf in het werk kwijt.'

Samen doen

Dat dit een project is van 'samen doen', is wel duidelijk; sociaal maatschappelijke ondernemers leveren tegen gereduceerde prijzen gordijnen, vloeren en de keuken. Johanniter Nederland heeft geld geschonken voor het inrichten van de Familie-

Draag je dit project ook een warm hart toe en zou je iets willen betekenen hierin? Neem dan contact op met Nicoline Cornelissen:

E n.cornelissen@mkdvcitykids.nl

T 06-40419929

- www.mkdvcitykids.nl
- www.defamiliekerk.nl
- www.stichtingkruimeltje.nl
- www.facebook.com/depastoriefamiliekerk

kamer en Stichting Kruimeltje heeft samen met alle donateurs op zich genomen om de hele kerk en De Pastorie volledig kindvriendelijk in te richten, zodat de kinderen en jongeren – en hun gezinnen – zich echt thuis kunnen voelen. En dan zijn er de vrijwilligers die nu al komen helpen klussen en straks verder worden ingezet, de buurt die erbij betrokken zal zijn, de ondernemers die voor dagbesteding of werk gaan zorgen, de zorgprofessionals van verschillende disciplines die er straks gaan werken en CityKids als huurder van de Familiekerk. 'De Familiekerk en de Pastorie vormen samen een uniek project in een monumentaal pand midden in de wijk, met verschillende zorgbestemmingen onder één dak in een huiselijke sfeer. Dit bestaat nog nergens. Het is een mooi voorbeeld voor andere steden. En het zal een grote impact hebben op de jongeren, de omgeving, de buurtbewoners en de sociale ondernemers. We zullen het met elkaar gaan doen en dat zal ons allemaal een goed gevoel geven', aldus Nicoline. ➤

SACHA JANSEN

➤ Statushouders ontvangen diploma

Eerder schreven we over een groep jonge statushouders, vluchtelingen met een verblijfsstatus, die vanaf 2016 werd opgeleid voor een baan in de ouderenzorg.

Tijdens hun opleiding woonden ze in woonzorgcentrum Salem in Katwijk van DSV|verzorgd leven. Hoe is het nu met ze?

Op 8 november werd aan een deel van deze groep door onderwijsminister van Engelshoven op feestelijke wijze hun diploma uitgereikt. Hiermee hebben deze statushouders hun opleiding voltooid en kunnen ze daadwerkelijk aan de slag als gediplomeerd medewerker in de ouderenzorg. Gerard Herbrink, directeur-bestuurder van DSV|verzorgd leven: 'Dit was voor ons allen een heel speciaal moment. Van de negen deelnemers zijn er vijf nu geslaagd voor het diploma verzorgende IG. De overige vier hebben wat meer tijd nodig doordat er in twee jaar tijd zoveel in hun persoonlijke omstandigheden is gebeurd wat zij moeten verwerken. Desondanks hebben alle deelnemers een enorme ontwikkeling doorgemaakt en zetten ze flinke stappen in hun integratie in de samenleving. Een opleiding en inkomen maakt hiervoor de weg verder vrij. Alle vijf geslaagden zijn inmiddels begonnen

met een oriëntatie op een vervolgopleiding.'

Enthousiasme en toekomst

Gerard Herbrink vertelt over de afgelopen jaren: 'De mensen in de omgeving reageerden in eerste instantie soms wat afhoudend, echter als men in contact kwam met de deelnemers werden ze enthousiast. Gaandeweg is zo de weerstand verdwenen. Mooi en zeer bemoedigend zijn ook de reacties wanneer bewoners/medewerkers de deelnemers 'als mens' ontmoeten. Dan vallen

alle verschillen weg. Inmiddels zijn de eerste voorbereidingen getroffen om nieuwe statushouders te screenen voor een opleiding in de zorg. De volgende groep zal niet specifiek zijn gericht op statushouders. De bedoeling is dat zij worden opgenomen in een reguliere groep studenten. Dit stelt wel eisen aan de taalvaardigheid bij aanvang van de opleiding, maar we weten nu dat het kán.'

De opleiding

Habtit is een van de statushouders die inmiddels aan het werk is in de zorg bij DSV. 'De theorie van de zorgopleiding was voor mij redelijk gemakkelijk, omdat ik in Eritrea al verloskundige was. We volgden de verkorte opleiding voor verzorgende, terwijl we tegelijkertijd de Nederlandse cultuur en gebruiken leerden kennen én de taal leerden. Dat was soms veel en moeilijk, alles tegelijk. Maar het is ons uiteindelijk gelukt en daar zijn we trots op! Ik heb in Eritrea niet met ouderen gewerkt. Maar er is daar wel veel respect voor de ouderen en de generaties zorgen voor elkaar, daarom is zorg voor ouderen niet vreemd voor mij. De verpleegtechnische handelingen waren gelukkig voor een groot deel bekend. Sommige handelingen deed ik in het ziekenhuis ook al.'

Reacties van bewoners

Habtit: 'Ik help bewoners onder andere met wassen en aankleden. We stimuleren hen daarbij om nog zoveel mogelijk zelf te doen, pas als het zelf niet meer lukt, nemen wij het over. Ons doel is de bewoners bij ons op de woongroep een fijn en mooi leven te geven. Ik kook voor de bewoners en geef medicijnen. Ook onderhoud ik contact met de familie of contactpersonen, dat vind ik erg leuk. Verder ben ik cliënt-begeleider. Hiervoor bereid ik overleg voor tussen de verschillende zorgverleners zoals de fysiotherapeut en de huisarts. Ook dat is erg mooi om te doen. De

bewoners reageren bijna altijd positief. Ik werk nu een langere tijd op dezelfde woongroep, dus de bewoners kennen mij. Dat maakt het extra fijn. Sommige medewerkers hebben wel moeten wennen aan ons, maar dat begrijp ik. We kenden elkaar niet, wisten niet wat we van elkaar konden verwachten. Ik ben nu echt een deel van het team, dat voelt heel goed.'

Steun van de buddy

Diane de Mol is één van de buddy's die ook Habtit heeft begeleid. 'Sinds 2016 ben ik naast mijn werk als verzorgende IG, ook buddy van uiteindelijk twee statushouders. Verder heb ik er altijd voor open gestaan wanneer iemand hulp nodig had. Ze wisten ons dan ook goed te vinden! De hulp van een buddy is steeds minder geworden, nu staan ze gelukkig echt op eigen benen. Waar ze nog weleens mee komen zijn officiële brieven die in gewone taal uitgelegd moeten worden. Dat blijft natuurlijk lastig. Toch zie je dat in de loop van de jaren hun taalvaardigheid enorm gegroeid is. Ze gebruiken nu zelfs al een aantal 'Kattukse' uitdrukkingen. In deze fase is het vooral gezellig om met elkaar koffie te drinken, te eten en de feestdagen, zoals Sinterklaas, Kerstmis en verjaardagen samen te vieren. Ons huis en ons gezin staan hiervoor open, het is fijn om dat met elkaar te doen.'

Ik ben als buddy begonnen, maar inmiddels zijn mijn man en twee zoons er ook erg druk mee.

Er eet geregeld iemand mee, we repareren fietsen en samen voetbal kijken komt ook nog wel eens voor. Gewoon heel gezellig.'

De mooiste momenten

Diane: 'Het mooiste moment was dat vijf statushouders hun diploma kregen! Wat hebben ze daar hard voor gewerkt, veel voor moeten doorstaan, en hun rug recht gehouden. Het was echt niet altijd even gemakkelijk. Maar ze hebben het gered. Zo goed zelfs dat er plannen zijn om de opleiding tot verpleegkundige te gaan volgen! Die motivatie vind ik zo knap, want ze komen uit een moeilijke situatie. En nu zijn ze zover gekomen dat een van de statushouders van zijn eerste zelfverdiende salaris zijn moeder kan opzoeken in een buurland. Prachtig toch! Wat zal dat een enorm emotioneel en mooi moment zijn, wat jammer dat we niet om een hoekje kunnen meekijken. De kers op de taart is voor mij de geboorte van een prachtig meisje; dochter van twee van onze statushouders. We prijzen ons gelukkig dat we als gezin mede voor haar mogen zorgen.'

DAVID VAN LENNEP

Foto's: John Brussel Fotografie

➤ Money, money, money...

Een luisterend oor, een gezellige middag, een mooie vakantie, een waardig levenseinde... Dat is wat Johanniter Nederland kan bieden dankzij de inzet van duizenden vrijwilligers. Het gaat bij ons niet om materiële zaken, maar om 'het er zijn voor een ander'. De waarde hiervan is niet in geld uit te drukken. Toch hebben we als organisatie geld nodig om dit alles mogelijk te maken.

De kosten die Johanniter Nederland maakt, zou je in drie onderdelen kunnen opsplitsen: kantoor-kosten, vrijwilligerskosten en projectkosten. In totaal besteden we hier jaarlijks rond de vijf ton aan. Het is dus zaak ervoor te zorgen dat er ook een dergelijk bedrag per jaar binnenkomt, zodat we onze activiteiten kunnen voortzetten. Het is een voortdurende uitdaging om de inkomsten en de uitgaven in balans te houden en de begroting sluitend te krijgen.

Kantoorkosten

Johanniter Nederland heeft een klein kantoor met een breed scala aan werkzaamheden, waaronder het initiëren van nieuwe projecten, het ondersteunen van vrijwilligers en het zorgdragen voor de algehele bedrijfsvoering, zowel organisatorisch als financieel. We hebben de enorme luxe dat we dankzij de Johanniter Orde kantoor mogen houden in een prachtig pand, maar verder houden we het

als stichting zo sober mogelijk. Dus geen design-meubelen, bonussen of extravagante personeels-uitjes. De salarissen, de leveranciers, de telefonie, de printer, de kantroomaterialen en dergelijke moeten uiteraard wél betaald worden.

Projectkosten

Zonder de belangeloze inzet van vrijwilligers zouden de meeste van onze projecten niet mogelijk zijn. Toch worden er wel degelijk kosten gemaakt. Het meeste geld gaat om in de Johanniter vakanties. Dergelijke aangepaste vakanties zijn duur door alle voorzieningen en extra's die nodig zijn. Ook het feit dat er veel vrijwilligers meegaan, maakt de kosten hoog; hotels rekenen net zoveel voor een overnachting en een maaltijd van een vrijwilliger als van een gast. Gasten betalen daarom maar een deel van de werkelijke kosten van een vakantie, anders zou het voor hen niet op te brengen zijn. De rest van de kosten zijn voor rekening van Johanniter Nederland.

Want elke donatie is naast een financiële steun, tegelijkertijd

een morele steun, een positieve impuls om vooral door te gaan met ons werk!

Vrijwilligerskosten

Afgelopen jaar zijn er twee nieuwe Johanniter groepen bij gekomen. Dat is ontzettend mooi, want als we groeien, kunnen we dankzij de vrijwilligers voor steeds meer mensen iets betekenen. Maar het houdt ook in dat er meer geld nodig is; hoe meer vrijwilligers, hoe hoger de kosten. Bijvoorbeeld omdat elke vrijwilliger het *Contactblad* ontvangt en via ons verzekerd kan worden. Daarnaast worden er bijeenkomsten en trainingen voor vrijwilligers georganiseerd. En dan zijn er de kosten voor de jaarlijkse vrijwilligersdag, waarmee we de vrijwilligers in het zonnetje willen zetten en hen willen bedanken voor hun inzet.

Orde en RDO

En hoe komen we dan aan het geld? Er zijn meerdere bronnen van inkomsten. Jaarlijks ontvangt Johanniter Nederland een aanzienlijk bedrag van twee – op historische gronden aan ons gelieerde – organisaties: de Johanniter Orde en de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht. Dat is een luxe situatie, omdat we van dit geld min of meer verzekerd zijn.

Vermogensfondsen

Een belangrijk deel van onze overige inkomsten ontvangen we van vermogensfondsen. Die worden schriftelijk benaderd met de vraag of zij ons financieel willen ondersteunen. De kunst is om de juiste fondsen te vinden. Sommige richten zich op heel andere gebieden dan die waar wij actief op zijn. Ook de criteria die fondsen stellen lopen nogal uiteen. Het handigst is natuurlijk als we het geld dat we van een fonds krijgen naar eigen inzicht mogen besteden. Maar veel fondsen geven bij voorkeur aan projecten, het geld is dan 'geoomerkt' en mag alleen besteed worden aan dat specifieke project. In ons geval vragen we voor het overgrote deel geld voor de Johanniter vakanties. Fondsen doen door-gaans een eenmalige toezegging. Daarom worden ze elk jaar weer opnieuw benaderd. Ook moet na afloop van het jaar aan de fondsen verantwoord worden hoe het geld is besteed en of dit conform de begroting verlopen is.

Subsidie

Johanniter Nederland is niet afhankelijk van overheidssteun. Maar we hebben in de afgelopen jaren wel gebruik gemaakt van een subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze subsidie werd gedurende drie jaar aan vrijwilligersorganisaties beschikbaar gesteld met als doel om vrijwilligers te ondersteunen bij de transitie in de zorg. Johanniter Nederland heeft hieraan meegedaan en daarmee onder andere het Johanniter Schoolplein ontwikkeld. Regelmatig onderzoeken we met onze collega's van Johanniter International of er Europese subsidies zijn waar we met een gezamenlijk project een beroep op kunnen doen. Tot nu toe was dat niet het geval, maar wie weet in de toekomst wel.

Giften en legaten

Tot slot krijgen we ook af en toe geld van particulieren. Het kan een gewone gift zijn of een legaat: mensen laten in hun testament opnemen dat een bepaald bedrag na hun overlijden aan ons wordt uitgekeerd. Ook zijn er mensen die zelf het initiatief nemen om geld in te zamelen voor ons werk. Soms gaat het om aanzienlijke bedragen en vaak wil de gever anoniem blijven. Ontzettend mooi dat mensen ons zo belangeloos steunen! Overigens zijn we de mensen die minder te besteden hebben en een klein bedrag aan ons overmaken net zo dankbaar. Want elke donatie is naast een financiële steun, tegelijkertijd een morele steun, een positieve impuls om vooral door te gaan met ons werk! ➤

KATINKA KERSTING

Publicatie op onze website

Op onze website kun je altijd de begroting over het lopende kalenderjaar vinden. En na een aantal maanden in het nieuwe jaar publiceren we ook de jaarrekening over het voorgaande kalenderjaar.

➤ www.johanniter.nl ➤

► We laten alles vallen...

Vrijwilligers vind je overal, hun werk is van groot belang voor het draaiend houden van onze maatschappij. Al wordt dat niet altijd beseft, één dag vrijwilligersstaking en Nederland heeft een groot probleem. Zover zal het niet komen, want dat ligt niet in hun aard. Er zijn voor een ander, die helpende hand, die arm om een schouder, maar ook met man en macht iemand in nood helpen, soms met risico voor eigen leven...

Op een koude, donkere januariavond ga ik op bezoek bij de leden van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) station Urk. Ik ben heel benieuwd wie ik daar zal aantreffen. Wie zijn deze mannen en vrouwen die reddingsoperaties uitvoeren die niet geheel zonder risico zijn? Zijn het avonturiers die met kostbaar 'speelgoed' over het water willen scheuren of ontmoet ik mensen die vanuit oprechte motieven hun medemens in nood willen helpen? Jan van Veen leidt mij rond en aan hem kan ik al mijn vragen kwijt.

KNRM

Station Urk maakt deel uit van de in totaal 45 reddingstations, 1.300 vrijwilligers (!) en 80 reddingboten die met elkaar ruim 2.000 keer per jaar in actie komen waarbij ruim 3.000 mensen worden geholpen of gered. Zeevarenden, de binnenvaart en watersporters kunnen zowel op als aan het water 24 uur per dag rekenen op hulp van de KNRM. Er is ook een Radio Medische Dienst die medische adviezen geeft aan zeevarenden en Lifeguards bewaken in de zomermaanden de stranden op de Friese Waddeneilanden. Er zijn 1.300 professionele, zeer betrokken vrijwilligers die 24 uur per dag, 365 dagen per jaar na een alarmoproep binnen 10 minuten uit kunnen varen, ongeacht het tijdstip, een verjaardag, Kerstmis of windkracht 10. De KNRM is een zelfstandige organisatie die niet gesubsidieerd wordt maar geheel afhankelijk is van giften, periodieke schenkingen en nalatenschappen. En dat lukt, al bijna 200 jaar lang!

Urk

Station Urk bestaat sinds 1966 en bestrijkt een relatief groot gebied van Rotterdamse Hoek (deze bij schippers beruchte dijk bij Urk is gemaakt met puin van

de oorlogsverwoestingen in hartje Rotterdam) tot Trintelhaven (een vluchthaven halverwege de dijk van Lelystad naar Enkhuizen), de Randmeren, het Zwarte meer en de IJssel tot Kampen en Genemuiden. Het station heeft twee reddingboten: de kleinere 'Marinus Cornelis' en de zeewaardige 'kapiteins Hazewinkel' (geschonken door en genoemd naar de twee kapiteins uit deze familie). Beide boten liggen altijd klaar, de motor van de grote wordt daarvoor constant op 60 graden gehouden want ze moeten binnen 5 tot 8 minuten ter plaatse van het ongeval kunnen zijn. Er zijn op jaarbasis 80-85 alarmeringen, daarmee is Urk het drukste station in de regio. Het heeft 22 leden (21 mannen en 1 vrouw) verdeeld over drie teams. Op de boot is de schipper eindverantwoordelijk. De plaatselijke commissie, onder voorzitterschap van de burge-meester, regelt het reilen en zeilen van het station.

Redders

Varen zit de Urkers in het bloed. Voel je dat bloed stromen en ben je minimaal 18 jaar en nog lang geen 55, dan ben je welkom bij de KNRM. Er zijn geen opleidingseisen, alles wat nodig is, wordt hier bijgebracht. Een medische keuring is verplicht. Nieuwe 'opstappers' moeten op Urk wonen en de werkgever moet toestemming geven. En uiteraard moet het thuisfront achter deze keuze staan. Opleidingscoördinator Pieter Leen Bos: 'Wat het allerbelangrijkste is: pas je binnen de ploeg, wat is je inzet, klikt het, want je moet op elkaar kunnen vertrouwen in de meest rottige omstandigheden. Je moet mensen willen helpen en goed in een team kunnen werken. Dit is een sociaal gebeuren, vaak zie je de jongens meer dan je eigen familie. Op de boot zorg je voor elkaar en let je op elkaar, het komt niet voor dat iemand alleen in een hoekje zit.'

Opstappers

Jan van Veen vertelt: 'Je komt hier binnen als aspirant-opstapper en je gaat hier de basisopleiding in voor EHBO, vaardiploma, marifonie enz. En we gaan oefenen, heel veel oefenen ook bij slecht weer, want ieder moet in nood zelf het schip terug kunnen varen. En bij alles wordt gekeken naar je plek in en je waarde voor het team. Na zo'n 3 à 4 maanden opleiding mogen de aspiranten mee met een alarmering. Ter afsluiting van de opleiding ga je een week naar Schotland, daar werk je in ruige omstandigheden met reddingswerkers uit alle windstreken intensief samen aan het uitbouwen van vaardigheden. Bijzonder is dat je je met al die vreemde mensen toch verbonden voelt omdat je allemaal hetzelfde doel hebt. Na deze week ben je officieel 'opstapper' en blijf je iedere week minimaal anderhalf uur in teamverband je vaardigheden oefenen.'

Team

'Die teamgeest is heel belangrijk, want je kunt in het reddingswerk ingrijpende dingen meemaken en met wie kun je dat beter bespreken dan met je eigen teamgenoten? Die weten waar je het over hebt, die weten hoe dat voelt. Na een heftige klus is daar altijd aandacht voor en als het nodig is, komen we daar vaker met elkaar op terug. Bij ongevallen

met dodelijke slachtoffers wordt bij bepaalde handelingen aan boord altijd gevraagd 'Kun je dit? Wil je dit?' Omdat deze ervaringen een grote impact kunnen hebben op het persoonlijk leven, gaan een paar collega's een cursus trauma-signalering, -opvang en -verwerking volgen. Dat is geen overbodige luxe want in dit werk maken we echt afschuwelijke dingen mee. Wat het meest blijft zijn de dodelijke ongevallen. Heb je te maken met onbekende slachtoffers, dan is dat heel erg, dan zoeken we steun bij elkaar en na verloop van tijd raakt dat wel op de achtergrond. Helemaal kwijt raken doe je dat nooit. Een paar jaar geleden hebben we een zestienjarige jongen van Urk hier uit de haven gehaald. Dat hakte er zwaar in, dat was er een van ons, daar praten we nu nog over. En daar is altijd begrip en tijd voor. Daarom komen we voordat het wekelijks oefenen begint een halfuurtje bij elkaar. Soms voor een kletspraatje of grappen, een andere keer wordt er over serieuze zaken gesproken. Op die manier komen we als team steeds dichter bij elkaar te staan. Gekscherend zeggen we weleens: de KNRM op 1, daarna komen vrouw en kinderen.'

Vlnr Jan van Veen, Klaas Kramer, Pieter Leen Bos, Geert Oost en Dirk Visser.

Alarm

'Als je ingeroosterd bent draag je de pieper altijd bij je, zodra die gaat dan laat je alles vallen en kom je naar de boot. Binnen 5-8 minuten is iedereen ter plaatse, informatie uitwisselen, pak aantrekken en dan varen we binnen 4 minuten. Nu begrijp je waarom de werkgever met deze 'hobby' moet instemmen. Jan, Dirk, Geert en Klaas vertellen hoe dat 'alles laten vallen' in de praktijk kan uitwerken: 'ik heb weleens in de auto de resten van mijn avondmaaltijd zitten eten' en 'bij de snackbar heb ik mijn bestelling aan iemand anders overgedragen', 'toen de pieper tijdens de les afging wisten de leerlingen dat ze de rest van het uur vrij waren' tot 'een volle kar bij de supermarkt laten staan'. Als je zegt dat je naar de reddingboot moet, begrijpt iedereen dat. Op deze dagen kun je geen biertje drinken, je moet altijd zo aan boord kunnen. Houden aan afspraken is voor ons geen opoffering want je teamgenoten rekenen op je.'

Risico

'Dit werk kun je alleen doen als het thuisfront achter je staat. Ze moeten er thuis begrip voor hebben dat het reddingswerk vóór afspraken, uitjes, schoolavonden en feestjes gaat. Dat is vaak niet leuk, maar vrouw en kinderen laten ons wel merken dat ze achter ons staan en trots op ons zijn. En het is voor hen best spannend als wij bij windkracht 10 moeten uitvaren naar een schip in nood. Daar

hebben wij zelf geen last van, wij zijn goed opgeleid en vertrouwen op elkaar, op de boot en het goede materiaal waarmee wij werken. Bovendien dragen wij aan boord ons overlevingspak, op maat gemaakt, uitgerust met een thermopak, mes, noodzender, reddingsvest en noodvuurwerk. Ook werken we bij alarmeringen intensief samen met politie, brandweer en GGD. Vroeger toen de reddingboten nog moesten roeien, vielen er regelmatig slachtoffers onder de reddingwerkers. Dat is gelukkig al heel lang niet meer voorgekomen. Het is nu niet meer voor te stellen, maar onze eerste reddingboot had alleen een dieptemeter, schijnwerper en kompas! En kijk nu eens naar onze boten, die beschikken over de modernste apparatuur. Maar eerlijk is eerlijk, water en wind blijven onvoorspelbaar en thuis kunnen ze alleen maar hopen dat we weer veilig terugkeren.'

Geheel belangeloos

Bij KNRM station Urk – en ik ben ervan overtuigd dat ik voor de hele KNRM organisatie kan spreken – zijn vrijwilligers actief die geheel belangeloos, op ieder moment, alles waar ze mee bezig zijn uit hun handen laten vallen om met grote inzet en passie een medemens in nood te helpen. Ook al vraagt dat offers, van henzelf, hun gezin en familie. <

JOKE BOS

Voor meer info: www.knrm.nl

GEDICHT

➤ Ode aan het lentelicht

Oh lente,

Je bent er

Je maakt me blij

Vrij

Lammeren in de wei

Vogels een ei

Koppeltjes zij aan zij

Alles besproeid

En groeit

En bloeit

Staat aan

Laat zich gaan

Oh lente,

Je bent er

Zoals beloofd

Donker gedooft

Meer lucht

Meer licht

Je laat me leven

Blijf je nog even

Licht in je hoofd

Licht in je hart

Licht in je lijf

Oh lente,

Blijf blijf blijf

SACHA JANSEN

➤ Zorgstroom sluit aan bij Johanniter Nederland

Halverwege 2018 ging Johanniter Nederland een samenwerking aan met Zorgstroom, een Thuiszorgorganisatie die zorg biedt op Walcheren. Hiermee werden bijna 400 vrijwilligers van Zorgstroom tevens Johanniter vrijwilliger. Wij heten hen van harte welkom en vertellen u graag wat meer over Zorgstroom.

Zorgstroom biedt thuiszorg en intramurale zorg aan ouderen. Tot een paar jaar terug waren alle huizen van Zorgstroom traditionele verzorgings- of verpleeghuizen. Maar daar wil de overheid vanaf; mensen moeten zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Op één locatie is dit opgelost door het verzorgingshuis zo om te bouwen dat bewoners hun eigen voordeur hebben. Bewoners ontvangen nu de zorg die ze nodig hebben vanuit de instelling achter de eigen voordeur: Volledig Pakket Thuis, ofwel VPT. Bij Zorgstroom is nu nog maar één echt verpleeghuis over, op de andere vier locaties is er een mix van verpleeghuishuiszorg en mensen met hun eigen voordeur.

Wie gaat het doen?

Het klinkt misschien eenvoudig, maar deze verandering heeft heel wat voeten in aarde gehad. Franca Beirnaert, coördinator welzijn en vrijwilligers, vertelt: 'De bewoners waren dit niet gewend. Ze zijn nu zelfvoorzienend en kopen de zorg in. Ze moeten zelf aangeven als ze iets willen of iets nodig hebben. Stel, een mevrouw wil opgehaald worden. Wij bepalen dan of dat inderdaad nodig is. Zo ja: Wie gaat het doen? Eerst kijken we naar de mantelzorger, daarna naar de vrijwilliger en pas in de laatste plaats naar de medewerker.'

Verandertraject

Bij Zorgstroom staat het motto 'Uw leven, samen zorgen' centraal. Dat betekent wonen en leven in een prettige en veilige omgeving, waarbij medewerkers en vrijwilligers samenwerken met het netwerk van de bewoners. Zo kan de bewoner het leven leiden zoals hij of zij dit wil. Franca legt uit dat dit betekent dat de instelling niet meer alles

voor de bewoners regelt, maar er wel voor zorgt dat het geregeld wordt. Ook de rol van de vrijwilligers is hiermee veranderd. Franca: 'Vrijwilligers waren gewend om van alles te organiseren, om bewoners steeds op te halen voor activiteiten en van alles voor ze te doen. Dat gaat nu anders. Er moet eerst een vraag van een bewoner komen, pas daarna komt de vrijwilliger in beeld. Vrijwilligers moesten uiteraard meegenomen worden in dit verandertraject.'

Aandacht voor alle partijen

Over de nieuwe koers zijn grote voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor vrijwilligers en mantelzorgers. Daarna waren er bijeenkomsten op de locaties waarin de volgende vragen aan bod kwamen: Hoe was het vijf jaar geleden? Hoe is het nu? Wat is de toekomst? Vrijwilligers gingen ook in werkgroepen aan de gang met vragen als: Wat betekenen de veranderingen voor mij? Welke rol heeft de buurt? Franca: 'We hebben veel tijd en aandacht gehad voor alle partijen in dit traject. Het zijn grote veranderingen en we wilden iedereen meekrijgen. Uiteindelijk zijn er maar heel weinig vrijwilligers afgehaakt.'

Nieuwe situaties

Hoewel Zorgstroom bijna alle vrijwilligers binnenboord kon houden, was het in sommige situaties best wel schakelen voor ze. Franca geeft een voorbeeld: 'Vrijwilligers worden bijvoorbeeld ingezet bij de 'open tafel-voorziening', dan kan iedereen hier komen eten; mensen uit de wijk en ook de bewoners van andere locaties. Vrijwilligers krijgen hierdoor meer met buurtbewoners te maken. Dan kunnen er vragen ontstaan als: Waarom moet ik een maaltijd serveren aan iemand van 45? Kan die

persoon me niet gewoon komen helpen i.p.v. hier alleen maar te eten? Hiervoor ben ik toch geen vrijwilliger geworden? Legitieme vragen, die we niet zomaar kunnen negeren. Er worden ook veel activiteiten georganiseerd voor buurtbewoners en VPT bewoners en hier laten we bewust ook verpleeghuisbewoners aan meedoen. Ook dit is een omslag voor de vrijwilligers. Vroeger deden ze activiteiten met bewoners die nog bij de tijd waren. Nu hebben ze ook te maken met mensen die dementerend zijn en die tien keer hetzelfde vragen.'

Training

Om vrijwilligers te ondersteunen worden er diverse trainingen gegeven. Bijvoorbeeld de training Belevingsgerichte omgang voor medewerkers, vrijwilligers en mantelzorgers. Franca: 'Het komt er op neer dat je leert hoe je mee laveert met de bewoner. Dus als iemand die de afdeling niet af mag een wandeling wil maken, zeg je niet: Nee dat kan niet, maar maak je een wandelingetje over de afdeling en ga je daarna een kopje koffie drinken in dezelfde ruimte. Als iemand boos is, negeer je dat niet, maar je zeg: Ik zie dat u boos bent en je probeert te achterhalen hoe dat komt. Eerst de emotie benoemen, serieus nemen, aandacht geven en daarna pas de aandacht afleiden naar iets anders. Vrijwilligers waarderen deze training en ook mantelzorgers zijn er blij mee, vooral als ze voor iemand in de thuissituatie zorgen.'

Feedback

De vrijwilligers bij Zorgstroom vervullen diverse taken en werken op verschillende afdelingen. Niet iedereen loopt tegen dezelfde dingen aan. 'We willen ons motto *Uw leven, samen zorgen* recht doen' zegt Franca.

'Daarom zetten we een enquête uit onder medewerkers, vrijwilligers en mantelzorgers om vanuit drie invalshoeken feedback te krijgen. Doen we het goed? Heeft een bepaalde groep meer informatie nodig? Zijn er andere behoeften? Met de uitkomsten kunnen we verder werken aan verbetering.'

Iedereen verdient kansen

Franca vertelt bevlogen over de vrijwilligers bij Zorgstroom. Toch was de functie Coördinator welzijn en vrijwilligers niet vanzelfsprekend voor haar. 'Nadat ik 28 jaar manager in de thuiszorg was geweest, werd ik boventallig verklaard. Ik wilde geen managersfunctie meer en ben verder gaan kijken. Toen mijn huidige functie voorbij kwam, had ik er eerlijk gezegd twijfels over. Maar nu vind ik het een superleuke baan! Het is heel breed, ik heb te maken met vrijwilligers, maar ook met de politiek, waar ik vrijwilligerswerk onder de aandacht breng. Zo vind ik bijvoorbeeld dat het mogelijk moet zijn vrijwilligerswerk en een uitkering te combineren. In mijn visie kan iedereen iets betekenen en verdient iedereen kansen. Helaas merk ik dat de uitkerende instantie sommige mensen heeft 'afgeschreven'. Daar geloof ik niet in! Wij hebben hier vluchtelingen die vrijwilliger zijn, we hebben vrijwilligers in een rolstoel en zelfs een vrijwilliger die dementerend is. Ze kan de weg in het huis niet vinden, maar als ze eenmaal op de juiste plek is, heeft ze heel mooie gesprekken met mensen. Ze is een oud-maatschappelijk werkster en die vaardigheid kan ze nog prima inzetten. Kortom, ik denk in mogelijkheden, niet in beperkingen. Hier kan dat en dat maakt het werk echt leuk.'

KATINKA KERSTING

Er is zoveel te doen en te zien in Nederland. In deze rubriek geven wij u tips en ideeën voor uitstapjes die ook leuk zijn om samen met een oudere of (klein)kinderen te maken en die, tenzij anders vermeld, goed toegankelijk zijn voor rolstoelen.

Leiden

Wie aan Nederland denkt, denkt aan Rembrandt van Rijn. Hij is zo bekend dat we hem alleen met zijn voornaam aanduiden, iets wat we meestal alleen bij koningen doen.

Dit jaar is het 350 jaar geleden dat Rembrandt in Amsterdam is overleden. Omdat Rembrandt in Leiden is geboren, zet ook Leiden Rembrandt in 2019 in het zonnetje.

Een goede plek om een bezoek aan Leiden te beginnen is het VVV aan de Stationsweg. Het VVV ligt op een steenworp afstand van het Centraal Station, maar ook dicht bij de grote ondergrondse parkeergarage onder de Lammermarkt. Vlakbij die parkeergarage staat trouwens molen De Valk. Hoewel niet uit de tijd van Rembrandt is het wel een typisch Leids plaatje, een grote, op een verhoging staande molen aan de rand van het oude stadscentrum.

Rembrandt van Rijn werd op 15 juli 1606 in Leiden geboren. Hij bracht er zijn jeugd door, ging er naar school en kreeg er zijn opleiding tot schilder. Na een korte leertijd in Amsterdam keerde hij terug naar zijn geboortestad om er zich als schilder te vestigen. Zeven jaar later, in 1631, verruilde hij Leiden voorgoed voor Amsterdam. Speciaal voor het Rembrandtjaar heeft het Leidse VVV de stadswandeling 'In het voetspoor van de jonge Rembrandt' gemaakt.

De route leidt ons langs de Weddesteege waar hij geboren is. Het geboortehuis staat er niet meer, maar een gevelsteen herinnert aan de plek waar het stond. Vanuit zijn geboortehuis had Rembrandt

uitzicht op twee molens, die hij als molenaarszoon met extra aandacht bekeken zal hebben. De wandeling voert ons langs molen De Put. In 1619 verplaatste molenaar Jan Janz Put zijn molen van de oostkant van de stad naar het einde van het Kort Galgenwater aan de westkant. De jonge Rembrandt zal de bouw beslist hebben gevolgd. Het is een van de plekken in Leiden waar we het dichtst bij de jonge schilder zelf komen.

Een andere plek waar we de aanwezigheid van Rembrandt nog bijna kunnen voelen, is op de hoek van de Lokhorststraat en de Schoolsteeg. Daar staat de Latijnse School die Rembrandt bezocht. Hij kreeg van zijn ouders een goede opleiding en werd zelfs al op 14-jarige leeftijd ingeschreven bij de Universiteit van Leiden. Hij is er waarschijnlijk nooit echt student geweest en was te jong om van het voorrecht dat studenten hadden te genieten: belastingvrij bier en wijn.

Een bijzondere plek tijdens de wandeling is Langebrug 89. Daar woonde de schilder Isaac van Swanenburgh. Hij was de leermeester van Rembrandt en ook van Jan Steen. In het pand is nu de *Young Rembrandt Studio* gevestigd. In een mooie, zeven

Het oude centrum van Leiden is bijzonder pittoresk. Omdat er weinig autoverkeer is, ademen de grachten en de vele steegjes echt de sfeer van de Gouden Eeuw. Het loont zeker de moeite om aandachtig naar alle mooie gevels te kijken en hun verhalen te achterhalen. Een goede handleiding hiervoor is de *Leidse Loper*, een boekje met een langere wandeling door de Sleutelstad dat bij het VVV verkrijgbaar is.

Leiden is de oudste studentenstad van Nederland. Geen enkele stad in Nederland heeft zoveel studenten als Leiden, maar liefst een op de tien inwoners is student. Het barst er dan ook van de gezellige cafeetjes en restaurants. Je hoeft nooit lang te zoeken om een plekje te vinden voor een kop koffie, een lekkere lunch of een glas wijn in de avondzon aan een van de grachten.

Ook de Oranjes hebben een sterke band met de stad. Die gaat al terug naar 1575 toen Willem Van Oranje de universiteit stichtte die door de eeuwen heen is blijven bestaan. Prinses Beatrix woonde tijdens haar studie aan het Rapenburg 45. Koning Willem-Alexander woonde aan het Rapenburg 116. Nu we het toch over Oranje hebben, op het balkon van Rapenburg 56 is de beroemde balkonscène uit de film *Soldaat van Oranje* van Paul Verhoeven opgenomen.

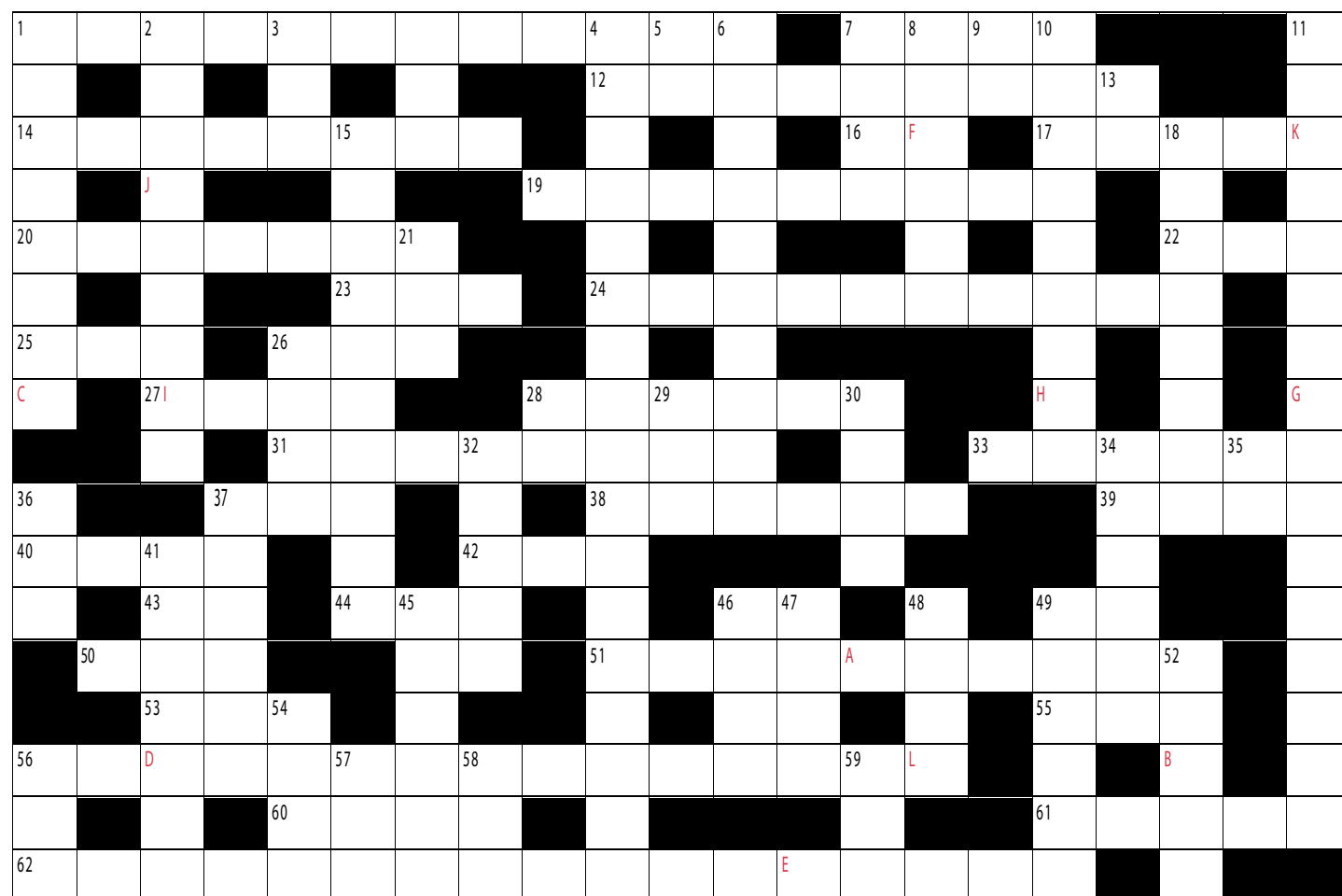
Er zijn heel veel musea in Leiden. Of je nu in Japan, techniek, volkenkunde of de oude wereld geïnteresseerd bent, iedereen komt aan zijn trekken. Museum De Lakenhal wordt in juni van dit jaar na een grote vernieuwing feestelijk heropend. De Lakenhal was het centrum van de lakenhandel, een van de

belangrijkste inkomstenbronnen van het Leiden uit de Gouden Eeuw. Het gebouw met binnenplaats en zuilengalerijen lijkt wel een stadspaleis. Van 3 november 2019 tot 9 februari 2020 is er de tentoonstelling *Jonge Rembrandt* te zien. In de Lakenhal is ook werk te zien van andere Leidenaren zoals Lucas van Leyden, Jan Steen en Floris Verster.

Leiden is ook een stad van grachtjes. Daarom is een rondvaart een van de mooiste manieren om de stad te bezichtigen. Er zijn diverse opstapplaatsen, helaas is geen ervan rolstoeltoegankelijk. Dat geldt jammer genoeg ook voor de burcht. Al in de 11^e eeuw was hier een door de bewoners van Leiden gemaakte heuvel met daaromheen een houten versterking. De burcht bood vooral bescherming tegen het hoge water van de Rijn. Voor wie goed ter been is, biedt de burcht een prachtig uitzicht over de oude binnenstad van Leiden. 📍

KAREL GREVEN

Horizontaal

1. plaatjes; **7.** tentdoek; **12.** deel van geluidsapparatuur;
14. titel bestseller Annejet van der Zijl; **16.** levensloop;
17. Latijns-Amerikaanse dans; **19.** veelgebruikt restproduct;
20. beroemd musicus; **22.** gegroet; **23.** Nederlands chemiebedrijf; **24.** berg in Zwitserland; **25.** hier (fr.);
26. bravoure; **27.** tijdsperiode; **28.** stripfiguur; **31.** effenen;
33. iemand die rondzwerft; **36.** mank; **37.** voormalig bedrijf dat grafische kaarten en computerchips produceerde;
38. afwijkend; **39.** het aardse paradijs; **40.** cupido;
42. radioprogramma over geschiedenis; **43.** public relations (afk.); **44.** en de rest; **46.** vader; **50.** straat (fr.); **51.** apostel;
53. commando; **55.** Chinese filosofie; **56.** herrijzenis;
60. gedachte; **61.** iedereen; **62.** populair politiek scheldwoord.

Verticaal

1. slapeloosheid; **2.** gelegen in het buitengebied; **3.** populair radiostation; **4.** periode van invoering; **5.** vogelproduct;
6. naam voor klein hondje; **7.** desalniettemin; **8.** goot;
9. ruimtelijke ordening; **10.** tekenmap; **11.** aan Pasen verbonden populair tijdverdrijf; **13.** op dit moment;
15. persoonlijkheidsstoornis; **18.** papaverzaad; **21.** Nederlandse politieke partij; **26.** hinder; **28.** slechthorend (afk.); **29.** domoor;
30. Friese meisjesnaam; **32.** drank; **34.** mythologische figuur;
35. lidwoord; **36.** mank; **37.** wacht (fr.); **41.** Gods werk;
45. haarstukje; **46.** gebouw; **47.** tegen; **48.** inhoudsloos;
49. instrument; **52.** gereedschap (eng.); **54.** deel van een opera;
56. soort pan; **57.** Official Development Assistance (afk.);
58. filmdecor; **59.** getal. ➡

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Stuur uw antwoord **voor 1 juli 2019** naar: redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag of naar: kersting@johanniter.nl.
 Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. Onder de juiste inzendingen verloten we een prachtig gebonden boek over de Johanniter Orde. De winnaar van de puzzel van vorige keer is mevrouw L. Schouls uit Arnhem. De oplossing was: DRIEKONINGEN. ➡

➤ Nieuw: Onno van Brussel

Er is een nieuwe collega op het kantoor van Johanniter Nederland in Den Haag:

Onno van Brussel. Hij stelt zich graag aan u voor.

'Sinds 2 januari werk ik drie dagen per week op het kantoor van Johanniter Nederland. In eerste instantie werkte ik de andere twee dagen als verzekeringsadviseur bij de ANWB. Een bijzondere combinatie misschien, maar ik ben breed georiënteerd. Na mijn opleiding aan de HEAO heb ik eerst 25 jaar in het vastgoed gewerkt, zowel bij grote beleggers als bij kleine makelaarskantoren. Daarna wilde ik meer maatschappelijk bezig zijn. Daarom ben ik sinds enkele jaren bestuurslid bij Stichting Van der Toorn. Dit is een protestants vermogensfonds dat financiële steun biedt aan verenigingen en instellingen op maatschappelijk, cultureel en kerkelijk terrein, die zich inzetten voor de medemens. En dat sluit natuurlijk weer mooi aan bij de doelstellingen van Johanniter Nederland.

Bij Johanniter Nederland houd ik me samen met Albert Star Busmann bezig met de Johanniter vakanties en daarnaast doe ik een aantal office management taken. In 2019 is Johanniter Nederland begonnen met het aanbieden van een aantal nieuwe vakantievormen en ik vind het een mooie uitdaging om daar van alles voor uit te zoeken. Bovendien ben ik een echt mensen-mens en dat komt bij deze functie goed van pas. Onlangs was ik bij een voorlichtingsavond voor ouders over de Efteling-vakantie die we dit jaar gratis aanbieden aan een bepaalde groep basisschoolkinderen. Ontzettend leuk om mee te maken; ouders die heel blij zijn dat hun kinderen van dit aanbod gebruik kunnen maken, maar het tegelijkertijd ook best

spannend vinden om hun kinderen aan ons mee te geven. Op zo'n avond proberen we dan alle vragen te beantwoorden en de zorgen weg te nemen. Uiteraard wil ik komend jaar ook de verschillende vakanties bezoeken om te zien hoe alles reilt en zeilt.

Dan over mijn privé-situatie: Ik ben geboren in Den Haag en heb altijd in of rond deze stad gewoond. Ik woon heel gelukkig samen met Monique, we hebben geen kinderen en we reizen graag. Verder ben ik secretaris van de mannen-kookclub *Confrérie d'Henri*. 's Ochtends krijgen we het menu, we maken het onder leiding van een chef-kok klaar en eten het zelf als lunch op. Dit doen we acht keer per jaar en eens per jaar gaan we op kookreis, dit jaar naar Straatsburg.

Tot zover. Wellicht spreek ik u binnenkort een keer aan de telefoon of kom ik u tegen bij een van de vakanties of op de vrijwilligersdag! ➡

In 2019 is Johanniter Nederland begonnen met het aanbieden van een aantal nieuwe vakantievormen en ik vind het een mooie uitdaging om daar van alles voor uit te zoeken

Johanniter Schoolplein

We zijn nooit te oud om te leren! Met het Johanniter Schoolplein willen wij aan zoveel mogelijk ontwikkelbehoeften van onze vrijwilligers tegemoet komen. En bij voorkeur op een manier die ontspannen en laagdrempelig is. Meer weten over bijvoorbeeld omgaan met dementie? Op het Johanniter Schoolplein vindt u tips, tools en filmpjes. Kijk op: www.johanniter.nl/johanniterschoolplein/

Veilig in het verkeer

Het is inmiddels alweer een poos geleden dat ik mijn rijbewijs in ontvangst nam. Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen beoordeelde daarmee mijn rijvaardigheid en de kennis van de verkeersregels als voldoende, zodat ik, zonder direct gevaar voor mijzelf en anderen, in een auto de weg op kon.

Nu, heel wat jaren verder, moet ik helaas nogal eens constateren dat mijn kennis van de verkeersregels niet helemaal up-to-date is. Herkent u dit? Heeft u, net als ik, toch uw best gedaan om 'bij te blijven'? Maar verkeersregels veranderen, telkens een klein beetje, de wegen worden drukker, er komen nieuwe vervoersmiddelen in het straatbeeld... Soms ontsnappen die aanpassingen aan mijn aandacht.

Wat weet u bij voorbeeld van de voorschriften voor:

- aanhangwagens
- fietsers
- kinderzitjes in de auto
- het passeren van een rouwstoet
- verkeersovertradingen die aangemerkt worden als huftergedrag
- enz. enz.

We hadden hier graag alle wijzigingen van de laatste 40, 50 jaar voor u op een rijtje gezet. Helaas is dat ondoenlijk en bovendien niet zonder gevaar, want stel dat we hele belangrijke regels over het hoofd zien...!

Veilig Verkeer Nederland heeft op haar website een opfriscursus: www.vvn.nl/opfriscursus. Daar kunt u uw kennis testen van de verkeersregels. Na dat testje bent u weer (even) op de hoogte.

Op www.vvn.nl/verkeersregels kunt u onder de titel 'terug in de tijd' bekijken welke verkeersregels er in de afgelopen jaren veranderd zijn. U kunt daar ook verkeersborden nakijken en verkeerssituaties opzoeken.

Zeer nuttige informatie voor uw veiligheid en die van uw mede weggebruikers. Maar... verkeersveiligheid is meer dan alleen regels en wetten. Het gaat ook om gedrag! ➤

JOKE BOS

Forever Young Festival

Zin in een hele dag gezelligheid en vermaak? Op woensdag 22 augustus vindt in Almere het Forever Young Festival plaats, het grootste festival in Nederland speciaal voor 65 plussers. Het is een dag vol optredens van bekende en minder bekende artiesten, workshops, cabaret, casino, nostalgische kermis, varen, klassiekers, bingo, lekker eten & drinken, verhalenvertellers, theater, winkelen en nog veel meer.

Het festival is gratis te bezoeken, maar is alleen toegankelijk voor senioren van 65 jaar en ouder. Wel mag u één begeleider of mantelzorger meenemen. Het festivalterrein is goed rolstoeltoegankelijk en er zijn ruimschoots voorzieningen voor minder validen. ➤

Voor meer informatie en het bestellen van kaarten ga naar: www.foreveryoungfestival.nl/

Rembrandtjaar

De 350ste sterfdag van Rembrandt is niet alleen in Leiden reden voor activiteiten. In het hele land zijn er bijzondere tentoonstellingen. In het Rijksmuseum in Amsterdam *Alle Rembrandts* (15 februari – 10 juni 2019), in Leeuwarden was de tentoonstelling *Rembrandt en Saskia: Liefde in de Gouden Eeuw* (24 november 2018 – 17 maart 2019) en in Den Haag *Rembrandt in het Mauritshuis* (31 januari – 15 september 2019). Ga voor een compleet overzicht naar www.holland.com en kijk dan bij *Ontdek Nederland*. ➤

*In het hele land
zijn er bijzondere
tentoonstellingen.*

Facebook!

Met trots presenteren we de kersverse Facebook pagina van de stichting Johanniter Nederland. Bezoek de pagina en 'like' als u op de hoogte wilt blijven van ons werk!
www.facebook.com/johanniternederland/

KORTE BERICHTEN

25 mei: Vrijwilligersdag!

Wij nodigen u van harte uit voor de vrijwilligersdag op 25 mei. Met deze dag willen wij u bedanken voor uw inzet als vrijwilliger, een welverdiend dankuwel!

Op deze vrijwilligersdag nemen we u mee naar het heden en de toekomst. De dag zal namelijk in het teken staan van robots in de zorg. Nu al actueel, maar in de toekomst steeds belangrijkers. Het wordt een gezellige en bijzondere dag, met diverse bijzondere sprekers. Leerzaam en onderhoudend! En de futuristische zaal waar we ons bevinden is al een attractie op zich.

Uiteraard is deze middag, zoals u gewend bent, gratis en geheel verzorgd. We besluiten met een uitgebreide borrel; een mooie gelegenheid na te praten over de middag en om met andere vrijwilligers ervaringen uit te wisselen.

De uitnodiging voor de vrijwilligersdag is meegestuurd met dit *Contactblad*. Bent u nieuwsgierig geworden en wilt u verzekerd zijn van deelname, meld u dan snel aan!

Wij hopen u op 25 mei te begroeten! ☺

De dag zal in het teken staan van robots in de zorg.

Uitnodiging Ridderdag

Het Kapittel van de Johanniter Orde in Nederland nodigt de Johanniter vrijwilligers van harte uit voor het ceremoniële gedeelte van de 128^e Ridderdag van de Johanniter Orde in Nederland op zaterdag 22 juni 2019 in de Nicolaïkerk te Utrecht van 14.00 – (ongeveer) 15.30 uur. Na afloop wordt u in Fort Voordorp te Groenekan een drankje aangeboden. Indien u aanwezig wilt zijn, dient uw aanmelding uiterlijk 8 juni 2019

ontvangen te zijn op e-mailadres: lustrum@johanniter.nl. Wij verzoeken u, bij aanmelding, om op 22 juni 2019 uiterlijk om 13.50 uur in de Nicolaïkerk aanwezig te zijn. Als u nog vragen heeft over deze dag, kunt u hierover contact opnemen met Christiaan van Nispen tot Sevenaer via vannispen@johanniter.nl o.v.v. 'bijwonen Ridderdag' of door te bellen naar 070 – 364 99 22. ☺

De 128^e Ridderdag van de Johanniter Orde in Nederland op zaterdag 22 juni 2019 in de Nicolaïkerk te Utrecht.

AGENDA

2019

11 t/m 17 mei	Vakantieweek in Mechelen
25 mei	Vrijwilligersdag
1 t/m 7 juni	Vakantieweek in Lemele
8 t/m 14 juni	Vakantieweek in Lemele
22 juni	Ridderdag
26 t/m 29 juli	Kindervakantie in de Efteling
30 aug t/m 2 sep	Vakantieweekend in De Rijp
20 t/m 23 sep	Vakantieweekend in Oud-Gastel
11 t/m 14 okt	Vakantieweekend in Oud-Gastel
23 t/m 27 dec	Kerstvakantie in Laag Zuthem

SPELDUITREIKINGEN

2018

13 december	Johanniter Opvang (Ede), 2 Johanniterspelden
14 december	Haspadie Kerkelijke Gemeente (Katwijk), 8 Johanniterspelden
19 december	IJsselland Ziekenhuis (Capelle a/d IJssel), 40 Johanniterspelden, 4 25-jaarspelden
20 december	Bavo Europoort (Rotterdam), 2 Johanniterspelden, 1 JVV-medaille

2019

18 februari	Huis ter Leede (Leerdam), 8 Johanniterspelden
20 februari	Huis ter Leede (Leerdam), 3 Johanniterspelden
20 maart	Zorgstroom Buitenrust (Middelburg), 6 Johanniterspelden
26 maart	Zorgstroom Hof Mondriaan (Middelburg), 30 Johanniterspelden

HENK VAN KLEI is als vrijwilliger betrokken bij Huis Ter Leede. Hij bezorgt warme maaltijden en brengt mensen van en naar de dagbesteding.

Voordat ik met het vrijwilligerswerk begonnen ben, heb ik 41 jaar timmerwerk gedaan. Eerst op een kozijnenfabriek en later voor een prefab dakenfabriek. Zes jaar geleden hield dat op, vanwege de crisis. Daarna bleek het moeilijk om weer aan het werk te komen, mede vanwege mijn leeftijd. Toen heb ik besloten op een advertentie van Huis ter Leede te reageren en daar werd ik met open armen ontvangen. Ik ben begonnen met eens in de drie à vier weken warmhoudkoffertjes te bezorgen voor de open eettafels in de gemeenschapshuizen in de regio. Dat beviel van beide kanten goed en snel kregen ze door dat ik vlakbij woonde, dus ze wisten me te vinden.

Tegenwoordig breng ik zo'n acht à tien keer in de maand maaltijden naar eettafels en bij de mensen thuis. De maaltijden breng ik voor de lunch en haal ik na afloop weer op. Ik lever het eten alleen af, daarna mogen de mensen er zelf van genieten. Het levert veel leuke reacties op maar ik krijg ook wel eens een klacht. Soms ontbreekt er iets, dan ga ik het alsnog halen. Ik controleer namelijk zelf niet wat er in de koffers zit, maar de mensen die het besteld hebben weten natuurlijk wel precies wat er in hoort te zitten. Tussendoor geef ik ook regelmatig onze eigen bestelauto een wasbeurt. Daarnaast breng ik mensen van en naar de dagbesteding, op maandag breng en haal ik een mevrouw en op woensdag haal ik haar alleen op. Dat is echt een heel lief mens, ze geeft altijd veel bedankjes.

Ik krijg ook regelmatig kleine attenties, zoals bijvoorbeeld sinterklaascadeautjes. Dat waardeer ik altijd zeer, het gaat om het gebaar. Dit werk is fijn om te doen en het biedt ook een soort sociale controle. Een keer rook ik aardgas bij een echtpaar dat het gas had vergeten uit te draaien. Zij hadden daar zelf niks van gemerkt. Ik heb toen meteen alles uitgezet en de ramen en deuren opengezet. Gelukkig was het een mooie dag, dus dat gaf verder geen problemen. Vervolgens heb ik een melding gemaakt bij de ouderenorganisatie, die voor de veiligheid het gastoestel heeft weggehaald. Ook heb ik een keer een mevrouw aangetroffen die met haar kin op het aanrecht was gevallen. Ze had een gehavend gezicht, ik heb toen meteen haar zoon en de dokter gebeld. Gelukkig is dat ook goed afgelopen. Al met al geeft het ontzettend veel voldoening om dit voor de mensen te mogen

doen. DAVID VAN LENNEP

